



Rudus LUMO -ohjelma

Säilyttää ja edistää luonnon monimuotoisuutta



Hausjärven Ryttylä on vanha soranottoalue, joka on kokenut muutoksen Rudus LUMO-ohjelman mukaisen jälkihoidon kautta Vuokon luonnonsuojelusäätiön omistamaksi Kakslammin suojelualueeksi. Alueella on myös suosittu frisbeegolf-rata.

Tartutaan tekoihin, ei sanoihin

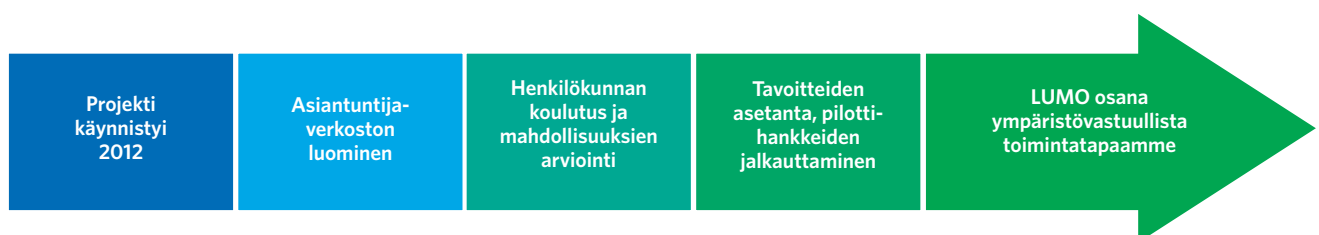
Biodiversiteetillä tarkoitetaan luonnon monimuotoisuutta eli elämän koko kirjoa; lajien sisäistä perinnöllistä muuntelua, lajien runsautta sekä niiden elinympäristöjen monimuotoisuutta.

Ruduksen LUMO-ohjelma on toimintatapa, jolla edistetään luonnon monimuotoisuutta.

Rudus LUMO -ohjelma luo uusia ja luonnon monimuotoisuuden kannalta kestävämpiä menettelytapoja maanottoon, maisemointiin maa-ainesten ottoalueille ja tehtaiden ympäristöihin. Luonnon monimuotoisuutta edistämällä ja rikastamalla kiviainestoinnin joutomaat muuttuvat sekä tavanomaisten että uhanalaisten lajien elinympäristöiksi.

Rudus LUMO -ohjelma on käytännön tekoja, joilla voimme suojella ja pitää yllä luonnon monimuotoisuutta.

Projektista toimintatavaksi





Harjumaisemat luonnon aarrearkkuja

Luonnon monimuotoisuuden väheneminen on yksi aikamme merkittävimmistä ympäristöongelmista. Ihminen muuttaa luontoa ja luonnossa elävien eläin- ja kasvilajien elinympäristöä.

Elinympäristön muutos johtaa luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen ja lajien katoamiseen. Lähes 12 % Suomen arvioituista 22 418 eliölajista on uhanalaisia (Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019).

Esimerkiksi alkuperäinen, avonainen harjumaisema on nyky-Suomessa harvinaisuus. Samankaltaista luontoa löytyy kuitenkin kiviainesotamojen hiekkakuopilta. Estämällä tai hidastamalla kuoppien metsittyminen luodaan sopiva elinympäristö harvinaisille harjukasveille ja uhanalaisille hyönteisille.

Soramontusta luontonähtävyydeksi

Hyvinkään Suomiehen jälkihoitoa on tehty yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ja Hyvinkään kaupungin kanssa. Alueella on mm. suosittu luontopolku ja ympäristötaitetta.





Ruduksen Porvoossa sijaitsevalla vanhalla soranottoalueella viihtyvät nykyisin niin viitasammakot kuin vapaa-aikaansa viettävät kaupunkilaisetkin. Rudus rakensi viitasammakoille uudet lammet, joissa ne ovat sen jälkeen myös tutkitusti kuteneet.

Jälkihoito on paljon enemmän kuin jälkien hoitoa

Yhteiskunnan rakentaminen ja ylläpito tarvitsee myös luonnonvaroja kuten kiviaineksia. Maamme on onneksi omavarainen kiviainesten suhteen.

Rudus kantaa vastuunsa ympäristöstä myös kiviainestoinnoissaan. Kiviainekset pyritään tuottamaan mahdollisimman lähellä rakennuspaikkaa, jotta logistiikka ei rasita ympäristöä tarpeettomasti. Rudus on alan edelläkävijä kivi- ja maa-ainesten kierrätyksessä.

Kiveä ja soraa täytyy kuitenkin ottaa luonnosta. Se jättää jälkensä, jotka saatetaan peittää esimerkiksi maisemoimalla alue istuttamalla sinne puita.

Rudus LUMO -ohjelmassa maisemointi lähtee toisenlaisesta näkökulmasta. Ruduksella mietitään ympäristöalan asiantuntijoiden kanssa jokaisen kohteen jälkihoito erikseen. Jälkihoitoa tehdään usein koko toiminnan ajan.

Samalla kun kiviaineshuolto toteuttaa välttämätöntä yhteiskunnallista tehtäväänsä, se voi toimia suomalaisen luonnon monimuotoisuuden turvaamisen edelläkävijänä.

Luontonähtävyyksiä ja virkistyspaikkoja

Luonnon monimuotoisuuden lisäksi alueiden jälkihoidossa otetaan huomioon myös lähi-alueen asukkaat. Käytöstä poistetuille alueille suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan ihmisille paikkoja virkistykseen; luontopolkuja, uimalampia ja frisbeegolf-ratoja. Näin Rudus haluaa sovittaa yhteen kiviaineshuollon, luonnonsuojelun ja ihmisten tarpeet.





Yhteinen, jaettu tieto on enemmän

Rudus LUMO -ohjelma kerää yhteen monen eri alan toimijoita, asiantuntijoita, viranomaisia ja päättäjiä. Mukana ovat niin Ruduksen henkilökunta kuin tehtaiden ja kiviainesalueiden naapuritkin.

Hyvä niin, sillä Suomen perustuslain mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu Suomessa kaikille. Ruduksella onkin hyvät lähtökohdat luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Eri puolilla Suomea sijaitsevat tehdas- ja maanottoalueet ovat laajoja.

Niiden hoidolla on merkitystä monien lajien säilymiseen ja menestymiseen.

Ruduksella on yhteistyökumppaneina luonnon ja maaperän asiantuntijoita. Heidän kanssaan on perehdytty kohteisiin eri puolilla Suomea ja koulutettu henkilökuntaa, joka on lähtenyt innolla mukaan.

Rudus LUMO -ohjelman onnistumisen edellytyksenä on ollut vahva johdon ja henkilöstön sitoutuminen sekä laaja yhteistyöverkosto eri asiantuntijatahojen ja naapureidemme kanssa.



Kuva:
Villi vyöhyke ry

Kohti hiilimaisemointia

Luonnon monimuotoisuutta edistävä maisemointi auttaa ympäristöä sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Ruduksella tehdyn selvityksen mukaan Rudus LUMO-ohjelman mukaisesti maisemoitavilla alueilla voidaan lisätä aktiivisesti myös hiilensidontaa. Lisää tutkimusta aiheesta tarvitaan yhä, mutta alustavat tulokset ovat lupaavia; paahdeympäristöjen kasvit sitovat tehokkaasti hiiltä maaperään ja voivat näin vaikuttaa ilmastonmuutoksen sopeutumisen lisäksi myös sen hillintään.



Kuopion Noron soranottoaluetta on maisemoitu usean vuoden ajan siirtämällä ja kylvämällä rinteisiin paahdealueella viihtyviä kasveja. Alueen paahderinnettä on hyödynnetty tutkittaessa soranottoalueen hiilensidontan mahdollisuuksia.



Hiiltä sitoutuu kasvillisuuden lisäksi myös betoniin. Ruduksen Betoroc-betonimurske on tutkitusti hiilinegatiivinen rakennusmateriaali. Murske pystyy sitomaan jopa puolet sementin valmistuksessa aiheutuneista hiilidioksidipäästöistä.





Raaseporin tuotantoalueelle perustettiin yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa Suomen ensimmäinen ekosysteemihotelli, jonne siirrettiin arvokasta harjulajistoa turvaan suunnitellun Vt 25 levennyksen alta. Kasvit kukoistavat uusilla kasvu-paikoilla ja hotellialueella on myös havaittu uhanalainen perhonen, aju-ruohosulkanen.

Oulunsalon kivenottoalueen maisemointia on suunniteltu yhteistyössä Villi vyöhyke ry:n kanssa. Kohteeseen ei istuteta puustoa, vaan kylvetään ja istutetaan alueelle ominaisia kasvilajeja.

Soranottotoiminnan seurauksena syntynyt Loimaan Mellilänjärvi on puhdas ja kirkasvetinen tekojärvi, joka on kesällä suosittu koko perheen uintipaikka.

Yli 10 vuotta LUMO-työtä

Rudus aloitti LUMO-ohjelmansa vuonna 2012. Liikkeelle lähdettiin pilottikohteilla. Kymmenessä vuodessa Rudus LUMO-ohjelmasta on kehittynyt todellinen toimintamalli, jolla on asiantuntijaverkosto, koulutettu henkilöstö, kartoitetut mahdollisuudet ja haasteet sekä määritellyt tavoitteet. Tänä päivänä Ruduksella on kymmeniä alueita, joilla tehdään merkittäviä Rudus LUMO-ohjelman mukaisia toimenpiteitä.

Rudus on kääntänyt kiviainestuotannon ympäristövaikutukset kompastuskivistä voimavaraksi.

Rudus rakentaa paljon – myös rinteitä harjuaalueen kasveille, kosteikkoja hyönteisille, lampia viitasammas-koille, kiviröykkiöitä käärmeille ja kivitaskuille sekä pesäpaikkoja linnuille ja lepakoille.



Rudus on liittynyt vuonna 2022 Science Based Targets for Nature -ohjelmaan (SBTN) ja laajentaa näin LUMO-ohjelmaansa koko arvoketjuun. Suoran toiminnan ja toimitusketjujen tiedeperusteiset luontotavoitteet tehostavat työn vaikuttavuutta merkittävästi.



Rudus on tukenut WWF Suomen työtä vesistöjen hyväksi lahjoittamalla kiviaineksia ja niiden kuljetuksen hankkeisiin, joissa rakennetaan uhanalaisille vaelluskaloille elintärkeitä kalateitä sekä estetään ravinteiden valumista sisävesiin ja Itämereen.



Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on asennetta ja käytännön tekoja.

Rudus LUMO on osa Ruduksen ympäristövastuuohjelmaa.
Lue lisää LUMOsta ja Ruduksen ympäristövastuutyöstä:

www.rudus.fi/lumo
www.rudus.fi/ymparistovastuu

Rudus
A CRH COMPANY

